הנח לנר שמז ופתילה הואיל 60 דנעשה בסים

לדבר האסור א"ר זירא א"ר אסי א"ר יוחגן

, אמר ר' חנינא אמר רבי רומנום לי התיר רבי

לטלטל מחתה באפרה א"ל רבי זירא לרבי

אםי מי אמר רבי יוחגן הכי והתגן שנומל אדם

בנו והאבן בידו או כלכלה והאבן בתוכה

ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן בכלכלה

מלאה פירות עסקינן מעמא דאית בה פירי

הא לית בה פירי לא ייאשתומם כשעה

חדא ואמר הכא נמי דאית בה קרמין אמר

אביי קרמין בי רבי מי חשיבי וכי תימא חזו

לעניים והתניא 🌣 בגדי עניים לעניים בגדי

עשירים לעשירים יאבל דעניים לעשירים

לא אלא אמר אביי מידי דהוה אגרף של

ריעי אמר רבא שתי תשובות בדבר חדא גרף

של ריעי מאים והאי לא מאים ועוד גרף של

ריעי מיגלי והאי מיכםי אלא אמר רבא כי

הוינן בי רב נחמן אחוה סמטלטלינן כנונא

אגב קיטמא ואע"ג דאיכא עליה שברי עצים

מיתיבי ושוין שאם יש בה שברי פתילה

שאסור לטלטל יאמר אביי בגלילא שנו

לוי בר שמואל אשכחינהו לרבי אבא ולרב

הונא בר חייא דהוו קיימי אפיתחא דבי רב

הונא אמר להו מהו להחזיר ממה של

מרסיים בשבת אמרו ליה גשפיר דמי אתא

לקמיה דרב יהודה אמר הא רב ושמואל

דאמרי תרוייהו המחזיר מטה של טרסיים

בשבת חייב חמאת מיתיבי "המחזיר קנה

מנורה בשבת חייב חמאת קנה סיידין לא

יחזיר ואם החזיר פטור אבל אסור רבי

סימאי אומר °קרן עגולה חייב קרן פשומה

פמור אינהו דאמור כי האי תנא דתניא

מלבנות הממה וכרעות הממה ולווחים

של סקיבם דלא יחזיר ואם החזיר פטור

בו א ב מייי פכ"ו מהלי שבת הלכה יג טור

שנת הככה יג עות שו"ע חו"ח סימן שי סעיף ח: בח ג ד מיי פכ"ב מהלי

שבת הלכה כו כח סמג לאוין סה טור שו"ע או"ח סימן שיג סעיף ו: מז.

 לקמן קמה:, ז) [מו"ק ג: קידושין לט. סוכה מד. חולין
כה.], ג) [עירובין כט:],
ד) [ע" מוספות לקמן קכו: ד"ה כיון וכו"ן, ה) בילה כא: ע"ש, ו) [קלמן עח.], ז) [מוספי פייגן, ה) [שמות לא], ע) [עי רש"ל], י) [לעיל מד.], ל) [לעיל כו:], ל) [חולין פג.],

תורה אור השלם

אֲדִין דְּנֵיֵאל שמה בלטשאצר אשתומם בְּשְׁעָה חֲדָה וְרַעְיֹנהִי יבהלנה ענה מלכּא ואמר בַּלְטְשַׁאצַר חֶלְמָא וּפְשְׁרֵא אַל יְבַּחֲלָךְ עָנַה בַלְטְשַׁאצַר וְאָמֵר מָרָי חֶלְמָא לְשְׁנְאָרֵּ ופשרה לערך: דניאל ד טז

הגהות הב"ח

(d) גב' ופתיל' הוחיל ונעשה נסיס: (נ) רש"י ד"ה נגדי עשילים וכו' ה"נ ני ר' לא חשיבי קרטין ובטלי הס"ל:

גליון הש"ם גם' קרן עגולה חייב. עי' כלים פי"א מ"ו:

לעזי רש"י אבלשטר"א ן ארבלישט"אן. . קשת אפקית.

מוסף רש"י

נוטל אדם בנו והאבן בידו. נחלר ולח חמרינן דמטלטל לחבן (דקפון קפא:). אשתומם כשעה חדא. שחק והיה מחשב מה יענה . לין כא. ועי׳ דניאל ד טז). בגדי עניים לעניים. שלש על שלש (הלכעות) מקבלין על שלש (הלכעות) מקבלין טומחה לעניים (ערובין כמי). בגדי עשירים לעשירים. שלשה על שלשה (עפחים) שכםה ענ שכשה (טפחים) מקבלין טומאה אף לעשירים (שם), כגובגו. כלי שמשימים נו הנחלים (ביצה כא): אגב קיטמא. שהיינו לריכים לחקרו והוכן מע"ש לכסות רוק או לולה (שם). בגלילא רוק או לולה (שם). בגלילא שנו. שהן עניים ומקפידין

תום' ישנים

א) ורבינו מאיר פי׳ כי מרוב שתיית יין הי׳ להם חכלילי עינים לא ושכיחי רפואת מים טובא:

מוסף תוספות

י. א. כגון שהוסק בשבת. מוס' הרא"ש. דהו"ל מוס׳ הלח״ש, דהו״ל מוקצה דנולד. כיטנ״ל. ב. ונעשה בסיס שלהם. כיטנ״ל. ג. אבל אפר מחתה דלא חשיב אין המחתה נעשית בסיס שלהם, להכי מייתי לי׳ מהא דכלכלה שנעשית בסיס לאבן, דלא משיב. ריטנ״ל. ד. הא חשיב. ריטנ״ל. ד. הא אבל דעניים לעשירים לא אוס הלא״ם. דעניים בריטיים המיים הלא״ם. ה. ואע״ג דעני יחדה לישיבה לא הוי מיוחדת לעשירים. מוס׳ הכח״ם. [ד]אין עשירים מייחדים פחות משלשה על שלשה לישיבה, ואפי׳ ייחדו, בטלה דעתו אצל עשירים בטלה דעתו אצל עשירים דעלמא. למנ"ן, 1. כיון שהוא בגד לשום עני בעולם. מוס' הלח"ש. 1. אלמא אפי׳ לעשירים טמאין טומאת מת בשלש

לדבר האסור. לשלהבת דבכי האי מוקלה מודה ר"ש שהכלי טפל לשלהבת בעודה בו ולאו משום דחייש לכבייה: בסים. מושב. את כנות מתרגמינן בסיסיה: א"ר רומנוס לי התיר רבי לטלטל מחחה. של לבונה באפרה. קס"ד באפרה עם אפרה קאמר שהאפר מוקלה ולא

היו לריכין לו ואשמעינן דאגב מחתה דאיכא תורת כלי עליה טלטלה עם אפרה: נוטל אדם. הכלכלה בשבת והאבן בתוכה: הא ליכא פרי לא. דכלי נעשה בסיס לאבן וטפלה לו ובטל תורת כלי דידיה. והכא נמי נעשית מחתה בסים לאפר ורבי יוחנו שמעינן ליה לעיל דכר׳ יהודה סבירא ליה: דחים ביה קרטין. שנשתיירו מן האור ולבונה דחזיא להריח ואגב לבונה מטלטל למחתה עם אפרה דומיא דכלכלה מלאה פירות והאבן בתוכה: קרטין. של שיור לבונה: בי לבי דנשיה וטשיר הוה מי חשיבי: בגדי עניים. שלש על שלש או שחוטן עבה הוו בגדים לעניים לענין טומאה: בגדי עשירים. שלשה על שלשה הוו בגדים לעשירים וכל שכן לעניים. אבל בגדי עניים לעשירים לא הוו בגד גבייהו ולא מקבלי טומאה הכא נמי בי רבי (כ) בטלי קרטין: אלא אמר אביי. הא דשרי ליה לטלטל מחתה באפרה משום דאפרה מאים עליה לראותו והוי כגרף של רעי דתניא במסכת בילה (דף לו:) מותר להוליאו לאשפה שבחלר: גרף. כלי חרם המוכן לכך: מיכסי. כל מחתות מכוסות הן ויש בהן נקבים להוציא הריח: כנונא. כלי נחשת שמביאין בו האור לפני שרים להתחמם: אגב קטמיה. שהיו לריכין לאפרו לכסות רוק או לואה. וא"ת מה לד איסור יש כאן היינו רבותא דאע"ג דאיכא עליה שברי עלים. והא דר' רומנום נמי האי מחתה באפרה דקאמר מחתה בשביל אפרה שהיה לריך לו ודעתייהו עליה מאתמול ורבותה השמעינן (כיון) אע"גש דהיכה עליה שברי עלים דהוי ככלכלה של פירות והאבן בתוכה: ושוין. ר' יהודה ור"ש שנחלקו בנר ישןי : בגלילא שנו.

שחשובות להן שברי פתילה שחין בגדים של פשתן מלויין להם הלכך לא בטלי ונעשה נר בסים להן: טרסיים. לורפי נחשת או גרדיים והולכין מעיר לעיר למלאכתן ונושאין עמהן מטות של פרקים: חייב העאת. הוא תחלתו וגמרו ונמלא עושה כלי וחייב משום מכה בפטיש אב לכל גומרי מלאכה ולא משום בנין דאין בנין בכלים: קנה מנורה. שיולאין ממנה קנים לנרות הרבה ונוטלין הימנה ובשעת הלורך מחזירין אותו: קנה של סיידין. הטחין ומלבנין הבית בסיד יש להן קנים של פרקים ונותן מטלית בראשה ושורין בסיד המחוי וטח את הבית וכשהוא טח מלמטה אי אפשר לו אלא בקנה קצר וכשהוא הולך ומגביה מוסיף קנה על קנה ומאריכו: פטור. שאין זה גמרו שהרי לריך לחזור ולפרקו חמיד: קרן עגולה וקרן פשוטה שניהם מין כלי זמר והוא עשוי נקבים נקבים ככברה ומכנים בהן חלילים ומוליאין קולות הרבה. קרן עגולה מעשה אומן הוא ולריך לתקוע בנקבים בחוזק והויא מלאכה ובקרן פשוט מכניסו בריוח ודרכן לפרקס תמיד ופטור. קתני מיהת בקני מנורה דחייב והוא הדין למטה של טרסיים: אינהו. רבי אבא ורב הונא בר חייא: דאמור כי האי סנא. כרבי שמעון דמחיר לכתחלה: מלבנות המטה. כעין רגלים קטנים ויש להן בית קיבול ומכנים לתוכן ראשי כרעי המטה שלא ירקבו בארץ: לווחים של סקיבס. עץ קטן כמין דף שתוקעין בקשת שקורין אבלשטר"א שעליו מושך החץ:

יתהע דזמן ביעורא מטא לאפרושא מעשרא ממעטני זיתא ואמר בנזיר בפרק בית שמאי (דף לא:) בגלילא שנו דחמרא עדיף ממשחא ויין היה מצוי להם הרבה כד מדולים אין (לקמן עת.) גבי מים כדי לשוף בהן את הקילור וקאמר בגלילא שנו כט אי דרפואת מים שכיח טפי משתיה שהיה להן רוב יין

> טהאן סוהאת מחד בשרט בענייתו נויט טוכט ייד ותונו? בעננונו יינון עוכ יוז כ כגניג טיאן נו על שלש. רמניין ח.דהא שאין בהם שלשה טמאים דאפיי בבית העשירים קאמרי׳. ריטנ״6. 10. בגדים שרגילים עניים ללבוש. מוס׳ הרס״ש. י. שחוטן עבה. ריטנ״6. יא. מיירי בבגדים דקים. ריטנ״6. יב. דקתני דאפיי בגדי עניים דוקא לעניים מטמא בשלש על שלש אבל לעשירים שלשה על שלשה בעינן. ריטנ״6. יג. הא דר׳ נחמן לשיורי כוסות. ריטנ״6. ו"ד. שיורי כוסות בלחוד. סבנ״6. 10. הוי לצטירים שלמה על שלשה בעינן, ליסנית, "ז. הא דרי וזמן לשיורי כוסות, ליסנית, "ז. שיורי נוסות בלחוד. נקפית, זו. הה הכוס בסיס לדבר האסור, שהרי הונח שם היין לדעת. מיטנית, [ו,)אסור לטלטלן, מציא, 10. הרכי פריך, דכי היכי דמטלטלינן כנונא אגב קיטמא [דהי בר טלטול, מיטנית], ואין הכנונא והקטמה בטלי לגבי שברי עצים שבה משום דלא חשיבי, ח״נ. כשנ״א. "ז. שהרי הכוס הוא טיקר. מיטנ״א, יח. ואע״ג דהך מלתא שמעינן לה מכלכלה ואבן לתוכה דמוקי לה רי יוחנן במלאה פירות. מוס׳ המל״ט, "ט. [ד]איצטריך לאשמועינן [ד]אע״ג. מוס׳ המל״ט. ב. לא אמרינן דהויא עיקר בסיס לדבר האסור דחשיב טפי. מוס׳ המל״ט, כא. שאם יש (שם) [בה] שברי פתילה שאסור לטלטלה. מצכ״א. בב. דרין הוא שלא יהו שברי עצים בטלים

הנח לנר שמן ופתילה הואיל ונעשה בסים לדבר האסור. אינטריך למימר בשמן דנעשה בסיס לדבר האסור דאי לאו הכי לא היה הנר אסור לטלטל דהוי בסים לדבר האסור ולדבר המותר ושרי כדאמר בסמוך כי הוינן בי רב נחמן הוה מטלטלינן כנונא אגב

היטמא אע"ג דאיכא עליה שברי עלים ואם תאמר פתילה אמאי האמר דהויא בסים לדבר האסור היא עלמה הויא דבר האסור כדאמר לקמן ושוין שאם יש בה שברי פתילות שאסור לטלטלה וי"ל דשברי פתילה הוי שברי כלים ודמי לצרורות אבל פתילה שלימה שהיא כלי הוה שרי אי לאו

דנעשה בסים לדבר האסור: לי התיר רכי למלמל מחתה כאפרה. השתא ס"ד דאפר מחתה מוקנה סוא: ואמר רבה ב"ב חנה א"ר יוחגן בו'. תימה אמאי לא פריך בלאו מילתיה דרבי יוחנן ממתני' דפ' נוטל (לקמן דף קמב:) דתנן מעות שע"ג הכר מנער את הכר והן נופלות וכן אבן שעל פי החבית מטה על לדה והיא נופלת אבל טלטול גמור אסור ואור"י דה״ה דשחני מעות דחשיבי ולה בטליב ואבו שע"פ החבית ה"א דמיירי שהוא מתוקן לסתום פי החבית והחבית

צריכה לה ולכך לא בטלהי: בגדר עניים לעניים. אומר ר״תד דדוקא בטומאת מדרס דבייחוד תליא מלתאה אבל בשאר טומאות לא תליא מלתא בייחוד דאפי׳ היה מוטל באשפהו מרבינן י מוהבגד דשלש על שלש מיטמא בין לעניים בין לעשירים דבקרא לא מפליג מידי ומייתי ר"ת ראיה דתנן במסכת כלים (פרק כ"ז מ"ב) דבגד מטמא משום שלשה על שלשה למדרם משום שלש על שלש לטמא מת וע"כ בעשירים מיירי דבפכ״ח תגן התם בגדי עניים אע"פ שאין בהם שלשה על שלשה טמאין מדרס! וא״ת הכא דפריך מברייתה המחי לה פריך ממתני׳ דפכ״ח דכלים שהבאתי ואור"י דאי ממתני׳ ה"א" דבגדי עניים היינו^ט כעין שק' שעיקרו עשוי לעניים ואפי׳ ביד עשירים אינו לריך שלשה

על שלשה אבל שאר בגדים בעי שלשה על שלשהיא שאינו עומד אלא לעשירים להכי מייתי ברייתא דלא שייך לפרשה הכי'ב:

אבל

הוה משלשלינן כנונא אגב קישמא. פי׳ לנונא מחתה והיינו מחתה באפרה דלעיל פי׳ אגב אפרה שהוסק מע״ש דמוכן הוא דחזי לכסות בה רוק או לואה וקשה דמשמע דוקא אגב קיטמא שרי הא לאו הכי נעשה בסים לדבר החסור וחילו בפ"ב דבילה (כח: ושם) חמר גבי אין מזמנין נכרי בשבת משום שיורי כוסות פריך וניטלטלינהו אגב כסא מי לא אמר רבא כי הוינן בי רב נחמן הוה מטלטלינן כנונא אגב קיטמא אף על גב דאיכא עליה שברי עלים ומאי פריך"ג שאני כנונא דאגב קטמא מטלטל לה אבל בכוס ליכא אלא"ד דבר האסורטו ואור״יטו דשיורי כוסות לא חשיבי למיהוי כוס בטל לגבייהור אף על גב שאין היתר עמהן בכוס טפי גרעי משברי לגבייהור אף על גב שאין היתר עמהן עלים שעם הקיטמא בכנונא: אע"ג ראיבא עליה שברי עצים. יחנראה לרבינו תסיט דשברי עלים חשיבי טפי מאבן שבכלכלה ב דאם לא כן מאי קמ"ל ואדמקשי ליה מברייתא דשוין בא כו' ליסייעיה ממתני׳ דכלכלה והאבן בתוכה אלא שברי עלים חשיבי טפי ויש לדמות

שברי עלים לגבי אפר כשברי פתילה לגבי שמן בב בגלילא שנו. פי׳ בקונט׳ שחשובות להן שברי פתילה שחין בגדי פשתן מלויין להם ואין נראה לר"ת דהא אמרי' בשילהי

ב"ק (דף קיח:) לוקחין מן הנשים כלי למר ביהודה וכלי פשתן בגליל משמע שמלוי פשתן הרבה שם בג ומפרש ר״ת בגלילה שנו שהיה להם רוב שמן בד ולהכי לא בטלי שברי פתילה אגב שמן בה וכן משמע בו בפ״ק דסנהדרין (דף יא:) גבי טול איגרת וכתוב לאחנא בני גלילאה עילאה ותחאהבי כו׳

רב נסים גאון אלא אמר אביי מידי דהוה אגרף של רעי. משתכח במס' יום טוב בפרק משילין

פירות (דף לו) אמר שמואל גרף של רעי ועביט מימי -גלים מוחר רגלים מחמו להוציאו לאשפה. ובפרק נוטל אדם את בנו (דף קמג) אמרו הני גרעיני דתמרי כול', רב הונא בריה דרב יהושע עביד הונא בריה הדביה שע עביד להו גרף של רעי, וכן אמימר עביד להו גרף של רעי. אמר אביי בגלילא שנו. כבר טרחו בזה השינוי ששינה אביי הרבה מן י החכמים ולא שמעתי מהם כלום. ולא מצאחי כו לאחד במסכת נזירות בפרק בית שמאי אומרים הקדש טעות שמאי אומוים הקוש טפות: הקדש (דף לא), והא שמן עדיף מיין, אי משום הא לא קשיא בגלילא שנו דחמרא עדיף ממשחא. זה מודיע שהשמן היה אצלם מצוי . הרכה. וכי מה שהושם כנר ויש בו שברי פתילה אין לו ש בו שבוי פונילה אין לו שיבות אצלם ואינן שתמשין בו לצרכם, והרי הוא כדין המוקצה שאסור לטלטלו, ולכך שנו חכמים כי בגליל אסור לטלטל נר שיש בו שברי פתילה, לפי שהשמן הנותר בנר לא חשיב להו. וכבר זה הפירוש באלו הודענו לתלמידנו ופירשנו להם בזה העניז. ו**אפשר** להיאמר לשונם ולא דייקי לישאנא ולא גמיר מחד רבה, ולא גלו מסכתא למסכתא, כמו מהוא מחורמו מקוים בידם, אסרו עליהם החכמים טלטול נר שיש בתוכו שברי פתילה עלי --ואל תסייג ויקוי דאלך איצא קולהם פי עדה (מוצעא) [מואצע] מן אל תלמוד מתל זרא אל קול עלי טריק אל תנקיץ להם נדבר מן דאלך תנקיץ להם נדבר מן דאלך מא יחצרנא [על דרך האיסורים והגדר והסייג. ונמצא סיוע לזה במקומות הרבה משל זה המאמר על דובה משל זה המאמו על דרך הגרעון להם נזכיר מזה מה שמוצא] בפרק חומר בקודש (דף כה) אמרו אמר רב יוסף בגלילא שנו מיגו . דלא מהימני אקודש לא אחרומה . כנדרים בפרק ואלו (נדרים) [מותרין] (דף יח במשנה] אסורין שאין אנשי גליל מכירין את חרמי כהנים, ים פרק המוציא ייז ודף עחו ובפוק המוציא יק נוף נוון ובפרק מקום שנהגו נדף נהן בפסחים עוד. ובגמרא נירושלמי שבת פרק כל כתבי הלכה חן גרסי אמר עולא י״ח שנין עבד רבן יוחנן בן זכאי יתיב בהדה ערב ולא אתא קימוי אלא אילין גליל שנאת את התורה סופך

רבינו חננאל

. להעשות כמציקין, וכל דין

סיוע לפירושנו.

הנח לנר ופתילה ושמז דלא גזר ר״ש אלא הואיל ונעשה כל אחד בסיס לדבר האסור, ופשוטה היא. אמר רבא כי היינו בי רב נחמן היינו מטלטלי כנונא אגב קיטומה אף על גב דאיכא עליה

ל**כן** אף יל, גב דאילא מיזה: שברי עצים. מיזיכי ושוין שאם יש בה שברי פתילה שאסור לטלטלה. **ופריק אביי בגלילא שנו**. פירוש בגליל שנו, שדרכם להדליק בשברי פתילות, וכיון שדרכם להדליק בשברי פתילות נעשו מוקצות בשבת, לפיכך אסור לטלטל אפילו הנרות שיש בהן שברי פתילות, אבל שברי עצים דכנונא לא חשיבי ובטלי. לזי **בר שמואל ב**עא מר׳ אבא ומרב הונא בך חייא מהו להחזיר מיטה של פרסיים בשבת, אמרו ליה שרי. אמר להו רב יהודה רב ושמואל דאמרי תרוייהו המחזיר מיטה של פרסיים בשבת חייב חטאת. מיתיבי המחזיר קנה מנורה פי - אמר אחר הדורד בי ספותה אמרי החומריה והחומרים בינו היש כי בי ביבורים בינו היותוג בינו בינות הקום בשנה בשנה בשבת חייב חטאת, קנה של ציידין לא יחזיר ואם החויר פטור אבל אטור, ר' סימאי אמר קרן (ענולה חייב קרן) פשוטה פטור. היה רפוי מותר, דתניא מלבנות המטה וכרעי המטה [ולווחין] של סקיבס לא יחזיר, ואם החזיר פטור

טבי מות את של היא שבר שת היא משמה תאומה של לבן, משא"כ בכלכלה שהפירות חשובין והאבן אינה חשובה. לשנ"א. בנ"א. בנ"א. בנ", מוק' הכל"ש, בד. ולא קפדי עליה. מוק' מניגה כה. ד"ה נגלילא. והיתה הפתילה חשובה לבנ" נוצר כד. היה מוק' הפל"ש. בד. בכלכלה שהפירות חשובין להאבן אוהר לכון. מוק' הכל"ש. בד. ובעלה. מוק' המל"ש. בד. בבגליל היה רוב שמן. מוק' הכל"ש. בד. שלמכון ישגה, מהודעין אנחנא לכון. מוק' הכל"ש. בד. ועיקר הבסיסות לשברי פתילה. מוק' המל"ש. בד. בגליל היה רוב שמן. מוק' הפל"ש. בד. שלמכון ישגה, מהודעין אנחנא לכון. מוק' הכל"ש. בד. מוק' מניגה כה. ד"ה נגלילא. בד"ה בגלילא. לא. כאב עינים, וטוב המים לרפואה, [ולכן]. מוק' מגיגה כה. ד"ה נגלילא. לב מתוך עושרם. מוק' מניגה כה. ד"ה בגלילא. לב. מוקר

והיו שותין הכל יין דואפילו הכי חמרא עדיף להו ממישחא כי השמן היה להם בזול יותר ורש"י פי" נמי בהמוליא (שם) שמחמת עניותא היו עושין רפואה מן המים ואין עושין מן היין רק שתייה ולפיכך היתה רפואת מים שכיחא ואין נראה דכיון שלא היה להם יין לשיפות הקילור א״כ שכיחא

שתיית מים טובא דב ואמרי׳ בעלמא 6 אף ערב יוה"כ בגליל שהיו מרבים בסעודה משמע שעשירים היו ווע"ע מוספות חגיגה כה: ד"ה בגלילאן: